

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Үндэсний Аудитын газрын нэгдсэн төлөвлөгөө, удирдамжийн дагуу хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайлан

УЛС, ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР 2014 ОНД САНХҮҮЖҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

Ерөнхий дүгнэлт:

Сэлэнгэ аймагт 2014 онд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих нийт 35 төсөл, арга хэмжээний 91,7 хувийг гэрээт хугацаанд байнгын ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн байна.

Сүхбаатар сум 2015 он

<p>Тайланг бэлтгэсэн: ҮАГ-ын харьяа Сэлэнгэ аймгийн Аудитын газар</p> <p>Тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа</p> <p>Аудитын менежер Б.Батмөнх</p> <p>Шинжээч С.Баасансүрэн Э.Эрдэнэзул</p> <p>2015 оны 04 сар</p> <p>Аудитын тайлан, дүгнэлттэй холбоотой асуудлаар нэмж тодруулах, асууж лавлах зүйл байвал 70362442 дугаарын утас, 70363040 дугаарын факсаар харилцана уу.</p> <p>ХАЯГ: Сэлэнгэ аймгийн Сүхбаатар сумаймгийн ЗДТГ-ын байрны Өргөтгөлд</p>	<p style="text-align: center;">ТАЙЛАНГИЙН АГУУЛГА</p> <p>Нэг. Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, арга зүй Хоёр. Үндсэн мэдээлэл Гурав. Аудитын дүн</p> <p>1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?</p> <p>1.1 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг Үндэсний хөгжлийн цогц бодлого, МУ-ын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөртэй уялдуулан, ТЭЗҮ, баталгаажсан зураг төсвийг үндэслэн төлөвлөсөн үү?</p> <p>1.2 Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулсан уу?</p> <p>1.3 Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?</p> <p>1.4 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон хяналтын үйл ажиллагаа үр дүнтэй байна уу?</p> <p>1.5 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлийг бодитой дүгнэж, данс бүртгэлд тусгаж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид хариуцлага тооцсон уу?</p> <p>2. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?</p> <p>2.1 Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг орон нутгийн хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн оновчтой төлөвлөсөн үү?</p> <p>2.2 Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулсан уу?</p> <p>2.3 Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?</p> <p>2.4 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон техник хяналтын үйл ажиллагаа үр дүнтэй байна уу?</p> <p>2.5 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлийг бодитой дүгнэж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид хариуцлага тооцсон уу?</p> <p>Дөрөв. Илрүүлсэн зөрчил Тав. Аудитын дүгнэлт Зургаа. Зөвлөмж</p> <p>Холбогдох байгууллагын санал:</p> <p>Саналд өгсөн тайлбар:</p>
--	---

Товчилсон үгийн тайлбар

МУ	Монгол улс
УИХ	Улсын Их Хурал
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТБОНӨХБАҮХА	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах
ГХБХБГ	Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар
ХБХ	Хөгжлийн бодлогын хэлтэс
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үндэслэл
СТСХ	Санхүү Төрийн Сангийн Хэлтэс
ЗГХЭГ	Засгийн Газрын хэрэг эрхлэх газар
ЭЗХЯ	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит, аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
ХАА	Худалдан авах ажиллагаа
НТШ	Нээлттэй тендер шалгаруулалт
ХА	Харьцуулалтын арга
ШГБ	Шууд гэрээ байгуулах
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ТӨӨЗ	Тендерт оролцогчдод өгөх зааварчилгаа

Нэг. Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, арга зүй, шалгуур үзүүлэлтүүд

1. Аудитын нэр: Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн

2. Аудитын код:

ҮАГ-ГАГ/2015/01-ГА

3. Аудит хийх бүрэн эрх, үндэслэл:

УИХ-ын Төсвийн Байнгын хорооны 2014 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 20 дугаар тогтоол, МУ-ын Ерөнхий Аудитор Т Үндэсний Аудитын газраас 2015 онд нийлүүлэх бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулиар тодорхойлсон аймгийн Аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд аудитыг хийж гүйцэтгэлээ.

4. Аудитын зорилт:

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнг шалгаж, дүгнэлт, зөвлөмж өгч, дүнг холбогдох байгууллага, албан тушаалтнуудад танилцуулах, олон нийтэд мэдээлэхэд гүйцэтгэлийн аудитын зорилт оршлоо.

Уг зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудитыг хийж гүйцэтгэв. Үүнд:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх.
- Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх.

5. Аудитын хамрах хүрээ:

Аудитаар улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө, оруулалтын төсөл, арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийг шалгалаа.

6. Аудитын арга зүй:

Аудитын явцадаймгийн ЗДТГ-ын Хөгжлийн бодлогын хэлтсийн дарга, хөрөнгө оруулалт хариуцсан мэргэжилтэн, аймгийн Худалдан авах ажиллагааны алба болон ГХБХБГазрын дарга, мэргэжилтнүүд, холбогдох бусад ажилтнуудтай ярилцлага хийх, асуулга лавлагаа, тодруулга авах, судлах, дүн шинжилгээ,

харьцуулалт хийх, тулган баталгаажуулах, нөхцөл байдлын шинжилгээ хийн, нотлох зүйл цуглуулан аудитын дүн, дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулав.

7. Аудитад ашиглах хууль тогтоомж, шалгуур үзүүлэлт:

МУ-ын 2014 оны Төсвийн тухай хууль болон түүнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт, Төсвийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ТБОНӨХБАҮХА тухай хууль, Барилгын тухай хууль, дээрх хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гаргасан УИХ, Засгийн газрын тогтоол, бусад эрхийн актууд, Төсвийн хүрээний мэдэгдэл, Сангийн сайдын 2012 оны 290 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын журам”, Сангийн сайдын 2012 оны 264 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ, худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам” бусад холбогдох хууль тогтоомж, эрхийн актуудыг шалгуур үзүүлэлт болгон ашиглалаа.

8. Аудит хийх бүрэлдэхүүн:

Аудитыг Сэлэнгэ аймгийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа удирдаж, аудитын менежер Б.Батмөнх явцын болон чанарын хяналтыг гүйцэтгэж, шинжээч С.Баасансүрэн, Э.Эрдэнэзул нар 2015 оны 02 дугаар сарын 05-наас 4 дүгээр сарын 15-ны хооронд хийж гүйцэтгэлээ.

Хоёр. Үндсэн мэдээлэл

Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд 10,285.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 14 төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх эрхийг шилжүүлснийг сайдын багцаар хүснэгтлэн харуулбал:

Хүснэгт №1

Д/д	Сайдын багц	2014 оны хөрөнгө оруулалт/сая.төгрөг/	
		Тоо	Дүн
1	ЗГХЭГ-ын дарга	1	250.0
2	Барилга, хот байгуулалтын сайд	2	6,474.5

3	Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд	3	553.0
4	Соёл, спорт, аялал жуулчлалын сайд	4	308.0
5	Эрчим хүчний сайд	2	1,050.0
6	Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн сайд	1	169.6
7	Хөдөлмөрийн сайд	1	1480.0
	Нийт	14	10,285.1

Сэлэнгэ аймгийн ИТХ-ын 2013 оны 12-р сарын 04-ний өдрийн "Сэлэнгэ аймгийн 2014 оны төсөв батлах тухай" 38 тоот тогтоолоор аймгийн орон нутгийн төсвөөс санхүүжих хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд нийт 402.1 сая төгрөг баталжээ.

Аймгийн ИТХ-ын 2014 оны 4-р сарын 4-ний өдрийн "Сэлэнгэ аймгийн 2014 оны тодотгосон төсөв батлах тухай" 42 тоот тогтоолоор орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэх төсөл, арга хэмжээг нийт 1,261.9 сая төгрөг байхаар тодотгож баталсан байна.

Гурав. Аудитын дүн

БҮЛЭГ 1

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?

Аймаг орон нутгаас гаргасан саналыг харгалзалгүйгээр техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг, төсөв нь хийгдээгүй төсөл, арга хэмжээг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суулгаж баталж байна.

1.1 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг Үндэсний хөгжлийн цогц бодлого, МУ-ын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөртэй уялдуулан, ТЭЗҮ, баталгаажсан зураг төсвийг үндэслэн төлөвлөсөн үү?

Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд 12,135,1 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 14 төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх эрхийг шилжүүлсэн бөгөөд Сүхбаатар сумын Худалдааны төвийн барилга угсралт, Сайхан сумын Хөтөл хот доторх инженерийн шугам сүлжээ, сумдын 0,4 кВт-н шугамын шинэчлэлтийн төсөл, арга хэмжээнүүд 2015 он дамжин хэрэгжихээр төлөвлөгдсөн байна.

Хавсралт-1 ээр харуулав /

Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга нь 2014 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад тусгуулахаар Сүхбаатар суманд баригдах “Мөрөөдөл хотхон”, “Залуус хороолол”, Авто тээврийн оношилгооны төв, авто вокзалын барилга байгууламжийг дулаан, цэвэр, бохир ус, цахилгааны шугам сүлжээнд холбох дэд бүтцийг барих зэрэг 5,600.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий 4 төсөл, арга хэмжээний саналыг 2013 оны 9-р сарын 10-ны өдрийн 1/502 тоот албан бичгийг урьдчилж хийгдсэн зураг, төсвийн хамт ЭЗХЯ-нд, 90,596.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 75 төсөл, арга хэмжээний саналыг тус аймгаас сонгогдсон УИХ-ын гишүүн С.Баярцогт, Ж.Эрдэнэбат нарт 2013 оны 9-р сарын 10-ны 1/504 албан тоотгоор тус тус хүргүүлсэн байна.

Гэвч ЭЗХЯ-нд хүргүүлсэн бөгөөд зураг, төсөв нь урьдчилж хийгдсэн, аймаг, орон нутагт нэн тэргүүнд шаардлагатай дээрх 4 ажлын саналаас нэг нь ч батлагдаагүй ба УИХ-ын гишүүдэд хүргүүлсэн 75 төсөл, арга хэмжээнээс зураг, төсөв нь хийгдээгүй Зүүнбүрэн сумын соёлын төвийн, Сүхбаатар сумын 1-р сургуулийн, Баянгол сумын 21-р цэцэрлэгийн их засварын, Мандал сумын 3-р сургуулийн дээврийн засварын, Сайхан сумын Хөтөл хот доторх инженерийн шугам сүлжээний шинэчлэлтийн ажлын зэрэг 5 ажлыг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлэхээр 2014 оны Төсвийн тухай хуулиар баталжээ.

Аймаг, орон нутгаас улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад суулгахаар санал хүргүүлж буй ажлууд нь батлагдах эсэх нь тодорхойгүй учир их хэмжээний зардал гарган зураг, төсвийг урьдчилан хийлгэдэггүй, зөвхөн батлагдсан ажлуудад, батлагдсан санхүүжилтэд нь тохируулан зураг, төсөв хийсэн гэх үндэслэлээр дээрх ажлуудын зураг, төсвийг гүйцэтгүүлэх гэрээг төсөв батлагдснаас хойш буюу 2014 оны 04- 05- р саруудад Талхун арал, Хөтөл хишиг ХХК-тай тус тус байгуулж гүйцэтгүүлжээ.

Энэ нь МУ-ын Төсвийн тухай хуулийн 29.4 дэх заалт “Хөрөнгө оруулалтын төсөвт техник эдийн засгийн үндэслэл хийгдсэн, зураг төсвөө батлуулсан, хуульд заасан бусад зөвшөөрөл олгогдсон төсөл, арга хэмжээг тусгана”, Барилгын тухай хуулийн 15.2 дахь заал “Зураг төсөлгүй барилга байгууламжийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгахыг хориглоно” зэрэг заалтыг зөрчиж байна.

2014 онд Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр батлагдсан 12 төсөл, арга хэмжээнээс дөнгөж 4 нь л аймгаас хүргүүлсэн саналын үндсэн дээр шийдвэрлэгдсэн бол бусад 8 нь аймаг, орон нутгийн саналыг харгалзаагүй, өөрөөр хэлбэл тухайн байгууллага, хувь хүний санал дээр үндэслэгдэж батлагджээ. Ингэж аймаг, орон нутгаас гаргасан саналыг харгалзалгүйгээр улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталж байгаа нь зураг, төсвийг төсөв батлагдахаас өмнө бус батлагдсаны дараа нь эх үүсвэрт нь тохируулан хийлгэх үндэслэл болж байна. Нөгөө талаас жил бүр техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг, төсөв нь хийгдээгүй төсөл, арга хэмжээг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суулгаж, таамгаараа санхүүжилтийн эх үүсвэр баталж байгаа нь хөрөнгө санхүүжилтийг хийгдэх ажлаас хэт өндрөөр төлөвлөж, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах, эсвэл хөрөнгө мөнгө дутагдснаас барилгын чанар, норм, нормативийг хангахгүй барилга угсралт, их засварын ажлууд хийгдэх нөхцөлийг бүрдүүлж байгаад онцгой анхааран холбогдох хууль, журмыг хэрэгжүүлэн ажиллах нь зүйтэй байна.

1.2 Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулсан уу?

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөөг аймгийн Засаг дарга 2014 оны 4-р сарын 23-ны өдөр дараах жагсаалтаар баталсан байна.

**Сэлэнгэ аймгийн 2014 онд худалдан авах бараа,
ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөө**

Хүснэгт № 2

Д/д	Худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний нэр	Төсөвт өртөг /сая.төг/	Тухайн онд санхүүжих /сая.төг/	Худалдан ажиллагаанд мөрдөх журам
1	Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэл	5,000.0	5,000.0	Нээлттэй тендер шалгаруулалт /НТШ/
2	Хөтөл хот доторхи инженерийн шугам сүлжээний ажил	1,474.0	974.5	НТШ
3	Сумдын 0.4 кВт-ын шугамын шинэчлэл	900.0	400.0	НТШ
4	Мандал сумын төвлөрсөн дулаан хангамжийн ажил	150.0	150.0	НТШ
5	Сүхбаатар сумын 1-р сургуулийн барилгын их засвар	381.5	381.5	НТШ
6	Инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах	169.6	169.6	НТШ
7	Зүүнбүрэн сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	129.0	129.0	НТШ
8	Мандал сумын Спорт цогцолборын барилгын их засвар	110.0	110.0	НТШ
9	Мандал сумын 3-р сургуулийн дээврийн засвар	99.1	99.1	НТШ
10	Баянгол сумын 21-р цэцэрлэгийн барилгын их засвар	72.4	72.4	Харьцуулалтын арга /ХА/
11	Ерөө сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	40.0	40.0	ХА
12	Музейн барилгын гадна, дотор цахилгааны шинэчлэлтийн ажил	29.0	29.0	ХА

Дээрх төлөвлөгөөнд тусгагдсан “Мандал сумын 3-р сургуулийн дээврийн засварын ажил”-ыг аймгийн Засаг даргын 2014 оны А/299 тоот захирамжаар Мандал суманд эрхийг шилжүүлж, бусад төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг шалгаруулах

ажиллагааг аймгийн ХАА-ны алба зохион байгуулсан байна. Тус алба нь МУ-ын ТБОНӨХБАУХА тухай хууль болон босго үнийг баримтлан УТХО-аархийгдэх8,564.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 9-н төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмаар сонгожээ.

Нээлттэй тендер шалгаруулалт бүрт үнэлгээний хороог аймгийн ЗДТГ-ын даргын тушаалаар байгуулсан бөгөөд УТХО-аар санхүүжүүлсэн худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах явцад дараах зөрчлүүдийг гаргасан байна. Үүнд:

1.Хөтөлийн инженерийн шугам сүлжээний 1,474.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлыннээлттэй тендер шалгаруулалтад 8 аж ахуйн нэгж оролцсоноос хамгийн бага үнийн санал ирүүлсэн “Селена” ХХК-ийг инженер ,техникийн ажилчдын тушаалын хуулбар болонматериалын нөөцлөлт ирүүлээгүй, 3-аас доошгүй сарын хугацаанд тус компанид ажилласан байх шаардлагыг зарим ажиллагсад хангаагүй гэх үндэслэлээр гүйцэтгэгчээр шалгаруулаагүй атал дээрх материалуудыг */тендерийн баримт бичгийн ТООЗ-ны 5.2-д заасан ажилтан тус бүрийн нийгмийн даатгалын дэвтрийн болон тушаалын хуулбаруудын нотариатаар баталгаажуулсан хувь, барилгын материалын нөөцлөлтийг төгрөгөөр илэрхийлсэн жагсаалт / мөн ирүүлээгүй бөгөөд 6 дахь бага үнийн санал өгсөн“Сайн констракшн” ХХК-ийг гүйцэтгэгчээр шалгаруулсан байна.*

Селена компани нь Сангийн яаманд гомдол гаргасны дагуу холбогдох материалуудыг хүргүүлэн хянуулахад захиалагчийн шийдвэр үндэслэлтэй гэдэг хариу ирүүлсэн байна.

2.Инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах 105,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 1,2-р багц ажлын гүйцэтгэгчээр тусгай зөвшөөрлийн хугацаа нь 2014 оны 6-р сарын 13-ны өдөр дуусч байгаа“Сэлэнгэ баян бүрд” ХХК-ийг шалгаруулсан байна.Энэ нь тендерийн баримт бичгийнТООЗ 14.1.6-д“БХБЯ-ны 2.3.1Услалтын уст цэг, худаг, услалтын системийн гидротехникийн барилга байгууламжийн ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй хугацаа нь ажил гүйцэтгэж дуусах хүртэл хангалттай хугацаатай байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна. Мөн тус компани нь тендерийн баримт бичгийн ТООЗ 14.1.5-д заасан инженер техникийн ажилтнуудын нотариатаар баталгаажуулсан хөдөлмөрийн гэрээний хуулбар,

ТООЗ 5.2 (б)-д заагдсан аудитаар баталгаажсан санхүүгийн тайланг огт ирүүлээгүй байна.

65,9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй дээрх ажлын 3-р багцын гүйцэтгэгчийг сонгох 2 удаагийн нээлттэй тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон үндэслэлээр “Хөл сая” ХХК-тай шууд гэрээ байгуулсан бөгөөд тус компани нь БХБЯ-ны “Услалтын уст цэг, худаг барих ажил” болон “Услалтын системийн гидротехникийн барилга байгууламжийн ажил” гүйцэтгэх “Тусгай зөвшөөрөл”-гүй бөгөөд 2013 оны жилийн эцсийн тайлангаар 247,0 мянган төгрөгийн татварын өртэй тайлагнагдаж, тулгамдсан өр төлбөргүйг нотолсон харьяалагдах банкны тодорхойлолт, 2012-2013 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын жагсаалт, гэрээ, хүлээлгэн өгсөн актын хуулбар зэрэг төлбөрийн болон ажил гүйцэтгэх чадварын талаарх зайлшгүй шаардлагатай баримтуудыг ирүүлээгүй байна. *Инженерийн хийцтэй гүний худаг шинээр гаргах ажлын гүйцэтгэгчийг оновчтой сонгож чадаагүйгээс үе ажил гэрээт хугацаанд ашиглалтад ороогүй бөгөөд эдгээр компаниуд нь үе шатны хяналт хийлгэхээс зориуд татгалзаж байсан учир ажил гүйцэтгэх гэрээг цуцлуулах саналыг захиалагчийн хяналтыг гүйцэтгэгч” Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ-аас аймгийн ЗДТГ-т хүргүүлсэн байна /*

Аудитын явцаас харахад аймгийн Худалдан авах ажиллагааны алба нь нийгмийн даатгал, татвар зэрэг орлого төвлөрүүлдэг төрийн байгууллагуудын ажлыг дэмжих, татвар, НДШ төлөлтөөс зайлсхийх явдлыг тодорхой хэмжээгээр бууруулах зорилгоор ажиллагсад бүрийн НД-ын дэвтрийн хуулбарыг тендерийн баримт бичгийн шаардлагад оруулж өгсөн байна. Энэ нь НДШ-ийн орлогыг тодорхой хэмжээгээр нэмэгдүүлэх сайн талтай ч нөгөө талаас улирлын чанартай үйл ажиллагаа явуулдаг барилгын компаниуд дээрх шаардлагад нийцэхгүйд хүрч, тендерийн үйл ажиллагаа удаашрах, гүйцэтгэгч олдохгүй байх зэрэг сөрөг үр дагаврыг үүсгэж байгаа учир тендерийн баримт бичгийн шаардлагад / үндсэн ажилтнууд, бусад нь хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсан байх гэх мэт/уян хатан хандах нь зүйтэй гэж үзэж байна.

Мөн аудитын явцад судалгаа хийж үзэхэд Сэлэнгэ аймгийн төв Сүхбаатар сумын хэмжээнд худалдан авах ажиллагаагаар мэргэшсэн сертификат бүхий 75 хүн бүртгэлтэй байгаа боловч 2014 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх ажлын гүйцэтгэгчийг сонгох 8 нээлттэй тендер, 3 харьцуулалтын аргын “Үнэлгээний хороо”-нд нийт 22 хүн орж ажилласнаас Худалдан авах ажиллагааны

албаны 4 ажилтан тус бүр 5-6 удаа, аймгийн ЗДТГ-ын Хөгжлийн бодлогын хэлтэс, ГХБХБХэлтсийн ажилтнууд тус бүр 3-4 удаа, бусад байгууллагын төлөөлөл 14 хүн тус бүр 1-2 удаа оролцсон байна. Энэ нь худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэгчийг сонгох сонгон шалгаруулалт дээр дурдсан 3 байгууллагын 7-8 хүний саналын хүрээнд шийдвэрлэгдэж, бусад гишүүдийн санал нөлөөлөхгүй байх эрсдэлийг үүсгэж байна.

Иймээс цаашид аймгийн ХАА-ны албаны ажилтнуудын үүрэг, ажлын хариуцлагыг сайжруулах, “Үнэлгээний хороо”-ны гишүүдийг аль болохоор давхардуулахгүйгээр сонгох, үнэлгээний хороог хувь хүний нөлөөлөл орохооргүй олон гишүүнээр бүрдүүлэх боломжийг хайх замаар худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулах шаардлагатай байна.

1. 3. Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?

Сэлэнгэ аймагт 2014 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлэхээр эрх шилжиж ирсэн 10,285.1 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 14 төсөл, арга хэмжээнээс 3,385.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 9 төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, 5,169.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 2 төсөл, арга хэмжээ дутуу хэрэгжсэн байна.

2014 оны Төсвийн тухай хуулинд 1,480.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий /2012 онд 1,500.0 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр гэрээ хийж, 2014 онд 2,980.0 сая төгрөгийн гэрээний сунгалт хийгдэж 750.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгохоор төсвийн хуулинд тусгагдсан, 2015 онд 730.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгохоор төлөвлөгдсөн/ Сүхбаатар сумын Худалдааны төвийн барилга угсралт, 1,474.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий Сайхан сумын Хөтөл хот доторх инженерийн шугам сүлжээ, 900.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий сумдын 0,4 кВт-н шугамын шинэчлэлтийн төсөл, арга хэмжээнүүд 2015 он дамжин хэрэгжихээр тусгагдсан байна.

/Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэл төслийн ажил/

/Сумдын 0,4 кв-ын цахилгааны шинэчлэлт/

Аймгийн ГХБХБГ нь МУ-ын ЗГ-ын 2012 оны 151 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх, ашиглалтад оруулах дүрэм”-ийн дагуу барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комиссын үйл ажиллагааг зохион байгуулсан байна. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд санхүүжүүлсэн төсөл, арга хэмжээг улсын комиссын актаар байнгын ашиглалтад хүлээн авсан байдлыг дараах хүснэгтээр харуулая.

**Барилга байгууламжийг
улсын комисст хүлээлгэн өгсөн байдал**

Хүснэгт № 3

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Ашиглалтад орсон огноо	Улсын комиссын	
			Актын дугаар	Бүрэлдэхүүн
1	Музейн барилгын гадна болон дотор цахилгааны шинэчлэлтийн ажил	2014.06.18	07/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 6 гишүүн нийт 8
2	Мандал сумын Спорт цогцолборын барилгын их засвар	2014.08.22	СЭМД-17/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 7 гишүүн нийт 9
3	Сүхбаатар сумын 1-р сургуулийн барилгын их засвар	2014.09.22	33/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 12 гишүүн нийт 14
4	Ерөө сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	2014.10.03	37/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 7 гишүүн нийт 9
5	Зүүнбүрэн сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	2014.10.03	38/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 8 гишүүн нийт 10

6	Мандал сумын төвлөрсөн дулаан хангамж	2014.10.07	Дугааргүй	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 6 гишүүн нийт 8
7	Баянгол сумын 21-р цэцэрлэгийн барилгын их засвар	2014.10.07	Дугааргүй	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 7 гишүүн нийт 9
8	Мандал сумын 3-р сургуулийн дээврийн засвар	2014.11.26	61/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 9 гишүүн нийт 11
9	Ерөө сумын Бугант тосгоны захирагчийн албаны барилгын дуусгал	2014.11.28	56/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 10 гишүүн нийт 12

Дараах ажлууд гэрээний хугацаанд ашиглалтад ороогүй байна Үүнд:

1. Гүйцэтгэгчээр шалгарсан “ Бумбод” компани нь Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэлийн “Түлхүүр гардуулах гэрээний нөхцөлтэй” 5,000.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлыг 2014 оны 8-р сарын 6-наас 2014 оны 12-р сарын 1-ний дотор гүйцэтгэж улсын комисст хүлээлгэн өгөх хариуцлага хүлээсэн ч ажил оройтож эхэлсэн гэх шалтгаанаар өнөөг хүртэл ашиглалтад оруулаагүй байна. Ажил гүйцэтгэх гэрээ болон ашиглалтад хүлээн авах хугацаанаас харахад бүхэл бүтэн сумын төвийн шинэчлэлийн 5,000.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий ажлыг 4 сар хүрэхгүй хугацаанд гүйцэтгэж ашиглалтад оруулах нь үндэслэлгүй байна гэж үзэж байна.

2. Инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах нийт 169.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 3-н багц ажлын 105.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 6 худаг гаргах 1, 2-р багцын гүйцэтгэгчээр шалгарсан “Сэлэнгэ баян бүрд” ХХК нь 2014 оны 6-р сарын 19-ний өдрийн СЭХГ-21/СС/2014 тоот гэрээгээр 6 худгийг 2014 оны 10-р сарын 7-ны өдөр ашиглалтад хүлээлгэн өгөхөөр үүрэг хүлээсэн ч гүйцэтгэгчийн хариуцлагаас шалтгаалан он дуустал нэг ч худаг ашиглалтад ороогүй байна.

Сайхан, Орхон, Орхонтуул, Баруунбүрэн сумдад инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах 3-р багц ажлын гүйцэтгэгчээр “Хөл сая” ХХК сонгогдон 2014 оны 6-р сарын 23-ны өдрөөс 10-р сарын 1-ний хооронд уг ажлыг гүйцэтгэх СЭХГ-21/СС/2014 тоот гэрээг байгуулсан боловч мөн л нэг ч худгийг бүрэн хийж дуусгаагүй байна.

3. Зүүнбүрэн сумын Соёлын төвийн барилгын их засварын 129.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан “Мөнх харш” ХХК нэгэрээт ажлыг

чанаргүй гүйцэтгэж, улсын комиссоос өгсөн албан даалгаварыг хугацаанд нь биелүүлээгүй учир тайлант онд багтаан ашиглалтад хүлээн аваагүй байна. Гэтэл улсын комисс ашиглалтад хүлээн авсан тухай 38/2014 тоот актыг 2014 оны 10-р сарын 3-ны өдөр хуурамчаар үйлдэн үлдэгдэл санхүүжилт болох 6.0 сая төгрөгийг 2014 оны 12-р сарын 30-ний өдөр “Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ-ын дансанд шилжүүлж авсан байна.

Ийнхүү Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд ашиглалтад хүлээн авах нийт ажлын 75,0 хувь нь тайлант онд бүрэн хэрэгжиж, 3 ажил гэрээт хугацаандаа ашиглалтад ороогүй байна. Энэ нь хэдийгээр гүйцэтгэгчийн хариуцлагагүй үйл ажиллагаанаас шалтгаалж байгаа чгэсэн төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, тухайлбал тендер оройтож зарлагдах, гэрээ оройтож байгуулах болон яагаад ч дулааны хэдэн сард багтаж дуусахгүй ажлын гэрээг он дамжуулж гүйцэтгэх нөхцөлөөр бус тайлант онд хийхээр шахаж байгаа зэрэг ч нөлөөлж байна.

Иймээс цаашид хийгдэх ажлын цар хүрээ, төсөвт өртөг, шаардагдах хугацаа, цаг уур зэрэг бодит нөлөөлөлийг харгалзан үзэж хугацааны хувьд хэрэгжих бүрэн боломжтой гэрээ байгуулан, явцын хяналтыг тухай бүр гүйцэтгэж, захиалагчийн зүгээс зохих шаардлага тавих байдлаар гэрээт ажлыг хугацаанд нь ашиглалтад оруулж байх нь зүйтэй юм.

1.4. Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон техник хяналтын үйл ажиллагаа үр дүнтэй байна уу?

Аймгийн ИТХ-ын 2014 оны 2-р сарын 12-ны 11 тоот тогтоолоор “Аймагт эрх шилжсэн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар гүйцэтгэгдэж буйбарилга байгууламж барих, засварлах, шинэчлэх, өргөтгөх ажлыг эхлүүлэх, гүйцэтгэх явцад техник, технологийн хяналт тавьж, гүйцэтгэлийг баталгаажуулах, барилга байгууламжийг хугацаанд нь ашиглалтад хүлээлгэн өгөх ажлыг сайжруулах зорилго бүхий“**Сэлэнгэ барилга захиалагч**” ОНӨААТҮГ-ыг байгуулснаар аймгийн ГХБХБХэлтэс нь яамдын захиалгат улсын

төсвийн хөрөнгө оруулалтын ажлуудад дээрх чиглэлийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна. Ийнхүү Сэлэнгэ аймагт улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээнд аймгийн ГХБХБХэлтэс, “Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ гэсэн 2 байгууллага захиалагчийн хяналтыг гүйцэтгэх болсон ньхөрөнгө оруулалтын ажлын хяналтын чанарыг эрссайжруулж, ажлын ачааллыг багасгаж байгаа ч төсвийн зардлыг нэмэгдүүлэх, аймгийн ГХБХБХэлтсийн ажилтнуудын үүрэг, хариуцлагыг сулруулах сөрөг үр дагаврыг үзүүлж байна.

“Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ нь улсын төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн 1,011.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 8 төсөл, арга хэмжээнд захиалагчийн хяналтыг гэрээний дагуу хийж гүйцэтгэн, улсын комиссын актаар байнгын ашиглалтад оруулсан байна.

“Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ-ын архитектор, цахилгаан, дулаан, зам гүүрийн инженерүүд дээрх ажлуудад гэрээний хугацаанд 2-3 удаа хяналт хийж, ажлын тайланг фото зургийн хамт архивын нэгж болгосон хавсаргасан байна.

Харин “Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ нь 5 суманд гүний худаг гаргах 105.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 1,2-р багцын ажилд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэгч “Сэлэнгэ баян бүрд” ХХК-тай 2014 оны 6-р сарын 20-ны өдөр байгуулсан 48 тоот гэрээний дагуу 3 удаа хяналт хийсэн бөгөөд бусад үед нь ажлын талбайд ямар нэгэн ажилтан байгаагүй, захиралын гар утас руу залгахад утсаа авахгүй байх зэргээр үе шатны хяналт хийгдэхээс зориуд татгалзаж байсан байна. Иймд “Сэлэнгэ баян бүрд” компаний гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг хийхгүй байх, ажил гүйцэтгэх гэрээг цуцлуулах саналыг захиалагчид 2014 оны 11 сарын 21 –ний өдрийн 164 тоот албан бичгээр уламжилжээ.

4 сумын инженерийн хийцтэй гүний худгийн 65.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 3-р багцын ажилд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэгч “Хөл сая” ХХК-тай 2014 оны 10-р сарын 27-ний өдөр 95 тоот гэрээ байгуулан гэрээний дагуу хяналт хийх гэж ажлын талбай дээр очиход мөн л ямар нэгэн ажилтан байгаагүй, захиралын гар утас руу залгахад утсаа авахгүй байх зэргээр үе шатны хяналт хийгдэхээс зориуд татгалзаж байсан байна. Иймд “Хөл сая” компаний

гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг хийхгүй байх, ажил гүйцэтгэх гэрээг цуцлуулах саналыг захиалагчид 2014 оны 11 сарын 21 –ний өдрийн 163 тоот албан бичгээр уламжилсан байна.

Дээрх шалтгааны улмаас нийт 170.9 сая төгрөгийн өртөг бүхий инженерийн хийцтэй гүний худаг шинээр гаргах ажил гэрээт хугацаанд ашиглалтад ороогүй байна.

Аймгийн ГХБХБГ-ийн мэргэжилтнүүд гэрээний дагуу Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэлтийн ажлын явцын хяналтыг 2014 оны 9 -12-р саруудад 7 удаа хийсэн бөгөөд 12-р сарын 18-ны байдлаар сумын төвийн уурын зуухны барилга, халаалтын 2 тогоо, халаалтын шугамыг шинээр угсарч, цэвэр ус түгээх 2 байрны өрлөг, дээврийн, бохир усны шугам, гүний худаг гаргах ажлуудыг хийж дуусгасан, байгууллагуудын ариун цэврийн өрөөнүүдийн засвар, сантехникийн ажлууд хийгдэж байсан байна. Харин гэр хорооллын 2 шугам угсрагдаагүйгээс цэвэр усны шугамын ажил дутуу хийгдэж, дулааны улирал эхлэх хүртэл уг ажил он дамжин хийгдэхээр түр зогссон бөгөөд цэвэрлэх байгууламж, гүний худгийн цахилгаан хангамжийн нөөц хийгдээгүй, 10 кВт-ын кабель шугамыг ашиглалтын шаардлагад нийцүүлэн технологийн дагуу гүйцэтгээгүй гэсэн дүгнэлт өгөгджээ.

Мөн ГХБХБХэлтэс нь 9-н суманд хийгдэж байгаа 0.4 кВт-н шугамын шинэчлэлтийн ажлын явцын хяналтыг 2014 оны 8-11 саруудад гүйцэтгэсэн бөгөөд Жавхлант, Сант сумдын ажлыг 90 хувийн, Сайхан, Шаамар сумдын ажлыг 70 хувийн, Баянгол, Мандал, Зүүнбүрэн, Орхон, Хушаат сумдын ажлыг 50 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж дүгнэсэн байна.

Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж буй төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон техник хяналтын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.

5. Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлийг бодитой дүгнэж данс бүртгэлд тусгаж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид хариуцлага тооцсон уу?

Аймгийн ЗДТГ-ын СТСХ нь улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлсэн ажлуудыг НББ-дтусгуулсан байна.

Захиалагч аймгийн ЗДТГ нь гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээнд захиалагч, гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхой тусгасан бөгөөд гүйцэтгэгч батлагдсан зураг, төсвийн дагуу ажлаа гүйцэтгэж гэрээний хугацаанд ашиглалтад хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй билээ.

Гэтэл Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэлийн 5,000.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлын гүйцэтгэгч “Бумбод” ХХК нь 2014 оны 12-р сарын 1-нд, инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах 105.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 1, 2-р багц ажлын гүйцэтгэгч “Сэлэнгэ баян бүрд” ХХК нь 2014 оны 10-р сарын 7-нд, 65.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 3-р багцын ажлын гүйцэтгэгч “Хөл сая” ХХК нь 2014 оны 10-р сарын 1-нд, “Мөнх харш” компани нь Зүүнбүрэн сумын соёлын төвийн 129,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлыг 2014 оны 07 сарын 30-нд тус тус ашиглалтад хүлээлгэн өгөхөөр гэрээ байгуулсан чөнөөг хүртэл гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй байхад захиалагчийн зүгээс гэрээний тусгай нөхцлийн 26-дахь “Гэрээний хугацаа дууссанаас хойш хоногт тооцогдох алдангийн хэмжээ нь гэрээний үнийн дүнгийн 0.05 хувь байна” гэсэн заалтын дагуу алданги, хариуцлага тооцоогүй байна.

Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэлийн ажлыг гэрээт хугацаанд хүлээлгэж өгөөгүй байхад гүйцэтгэгч “Бумбод” ХХК-д нийт санхүүжилтийн 92.5 хувь буюу 4,622.8 сая төгрөгийг олгосон байгаа нь гэрээний ерөнхий нөхцлийн 47-дэхь “**1 дэх санхүүжилт:** Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаагаар гэрээний үнийн дүнгийн 30%-ийг олгоно. **2 дахь санхүүжилт:** Ажлын гүйцэтгэл 50%-д хүрэхэд гэрээний үнийн дүнгийн 80%-ийг олгоно. **3 дахь санхүүжилт:** Ажлыг 100% дуусган улсын комиссын актаар байнгын ашиглалтанд хүлээлгэж өгсөний дараа гэрээний үнийн дүнгийн 15%-ийг **4 дэх санхүүжилт:** Гүйцэтгэлийн баталгааны хугацаа дууссаны дараагаар гэрээний үнийн дүнгийн 5%-ийг олгоно” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

БҮЛЭГ 2

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн төсөл арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн боловч хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд урсгал зардлын шинжтэй арга хэмжээний зардлыг суулгаж баталжээ.

2.1 Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг орон нутгийн хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн оновчтой төлөвлөсөн үү?

Сэлэнгэ аймгийн ИТХ-ын 2013 оны 12-р сарын 04-ний өдрийн "Сэлэнгэ аймгийн 2014 оны төсөв батлах тухай" 38 тоот тогтоолоор аймгийн орон нутгийн төсвөөс санхүүжих хөрөнгө оруулалтын 12, арга хэмжээний 8 ажилд нийт 402.1 сая төгрөг баталжээ. Аймгийн ИТХ-ын 2014 оны 4-р сарын 4-ний өдрийн "Сэлэнгэ аймгийн 2014 оны тодотгосон төсөв батлах тухай" 42 тоот тогтоолоор өмнөх оноос шилжих хөрөнгө оруулалтын 2 төсөл, арга хэмжээнд 137.7 сая төгрөг, шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалтын 2 төсөл, арга хэмжээнд 577.4 сая төгрөг, тоног төхөөрөмж худалдан авах 6 төсөл арга хэмжээнд 102.7 сая төгрөг, их засварын 3 төсөл, арга хэмжээнд 30.0 сая төгрөг тус тус нэмж тодотгон, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэх төсөл, арга хэмжээг нийт **1,261.9 сая** төгрөгөөр баталсан байна.

/Хавсралт 2-д үзүүлэв/

Аймгийн ИТХ-аас төсөв батлахдаа МУ-ын Төсвийн тухай хуулийн 4.1.24 дэх "Хөрөнгө оруулалт гэж төсвөөс санхүүжүүлж, тухайн шатны төсөвт хамаарах хуулийн этгээдийн өмчлөлд шилжих хөрөнгийн зарлагыг хэлнэ" гэж заасан заалтыг зөрчин 6 сумын соёл-эдийн засгийн өдрүүдийн арга хэмжээнд 36.0 сая төгрөг, "Сэлэнгэ-Ургац" 2014 арга хэмжээнд 30.0 сая төгрөг, "Нээлттэй хаалганы арга хэмжээ"-нд 25.0 сая төгрөг зэрэг нийт 91.0 сая төгрөгийн урсгал зардлыг хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суулгасан байна.

Бид аудитын явцад орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн оновчтой төлөвлөж байгаа эсэхэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх зорилгоор сумдаас ирүүлсэн санал, тэдгээрийг авч хэлэлцэж төсөвт суулгажбатлуулах саналыг авч хэлэлцсэн аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлын протоколыг шаардсан боловч хэвлээгүй, үдэж цэгцлээгүй гэдэг үндэслэлээр ирүүлээгүй болно.

2.2Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулсан уу?

Аймгийн Худалдан авах ажиллагааны алба нь 2014 онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэх 679.4 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 2 ажлын/*ИТХ-ын парк шинэчлэл, сумдын интернет холболт*/ гүйцэтгэгчийг нээлттэй тендер шалгаруулалтаар, 50.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 2 ажлын/*Худалдан авах ажиллагааны албанд автомашин авах, Сүхбаатар сумын зөөврийн сүүдрэвч авах*/ гүйцэтгэгчийг харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулж, бусад 18 ажлын эрхийг холбогдох хэлтэс, агентлаг, сумдын Засаг дарга нарт шилжүүлжээ.

Төсөл, хөтөлбөрийн худалдан авах ажиллагааг ерөнхийд нь холбогдох хууль, журмын дагуу сонгон шалгаруулсан бөгөөд дараах ажлууд дээр зөрчил гарсан байна. Үүнд:

1.Сүхбаатар сумын зөөврийн сүүдрэвч худалдан авах 30.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах “Үнэлгээний хороо”-ны 2014.06.20 ны өдрийн хурлын тэмдэглэлд 3 компанид тендерийн урилга илгээсэн гэх боловч энэ нь баримтаар нотлогдохгүй / *нийтэд түгээсэн худалдан авах ажлын төлөвлөгөөг урилга гэж тооцсон байна* / байгаа бөгөөд ганцаараа материал ирүүлж, гүйцэтгэгчээр шалгарсан “Батзүү” ХХК компани нь ТООЗ 1.1-д заагдсан “*Сүүлийн нэг жил туршлагын мэдээлэл /гэрээгээр гүйцэтгэсэн ажлын гэрээний хуулбар/ нэг жилийн мөнгөн дүнгийн дундаж 20.0 сая төгрөг*” гэсэн заалтын дагуу сүүлийн нэг жил хийж гүйцэтгэсэн ажлын гэрээний хуулбарыг ирүүлээгүй байна.

2. 22.8 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий “Урсгал-ус” ХХК-ний ус түгээх 6 байрны их засварын ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан “Сэлэнгэ хур Ундрэм” ХХК нь ТӨӨЗ 1.1-д заасансүүлийн нэг жилийн аудитаар баталгаажсан санхүүгийн тайлан ирүүлээгүй байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2014 онд гүйцэтгэсэн 23 ажлын худалдан авалтын дээр дурдсан 2 ажлаас бусад нь буюу 91,3 хувь нь ямар нэгэн зөрчилгүй, холбогдох хууль, журмын дагуу зохион байгуулагдсан байна.

2.3 Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн үү?

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн, тоног төхөөрөмж худалдан авах 11, их засварын 8, бусад 4 зэрэг нийт 23 төсөл, арга хэмжээнээс 22-ыг нь тайлант онд багтаан байнгын ашиглалтад хүлээн авсан байна. Үүнийг хүснэгтээр харуулбал: / Сумдын интернет холболт 3 хуваагдсан болно /

Хүснэгт №4

№	Хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний нэр	Комиссын актын огноо дугаар	Хүлээн авсан бүрэлдэхүүн
1	Хөтөл хотын 5-р байрнаас цагдаагийн тасаг хүртэлх гэрэлтүүлэг	2014.07.17 №02	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 3 гишүүн нийт 5
2	Ерөө сумын цэцэрлэгийн тоглоомын шинэчлэл	2014.07.10 №УД-2014/73	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 7 гишүүн нийт 9
3	Сумдын интернет холболт багц №1, 2, 5	2015.03.12 №01/2015	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 7 гишүүн нийт 9
4	Сумдын интернет холболт багц №3	2014.10.03 №36/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 5 гишүүн нийт 7
5	Сумдын интернет холболт багц №4	2014.11.21м №50/2014	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 5 гишүүн нийт 7
6	Сүхбаатар сумын зүлэг усалгаа	-	-
7	Зүүнбүрэн сумын Засаг даргын автомашин	2014.05.01 №01	Дарга, 4 гишүүн нийт 5
8	Баруунбүрэн сумын Засаг даргын автомашин	2014.05.26	Дарга, 2 гишүүн нийт 3
9	Худалдан авах ажиллагааны албаны автомашин	2014.03.12 №02	Гишүүн 3
10	Сайхан суманд техник хэрэгсэл авах	2014.05.05 №2014/01	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 1 гишүүн нийт 3

11	Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс /эталон жин/	2014.06.13 №СЭСХЗ-18/СБ/2014	Гишүүн 4
12	Эрүүл мэндийн газарт оношлогооны тоног төхөөрөмж ЭХО аппаратанд 3D, 4D-р харах датчик авах	2014.10.17 №14-78	Дарга, 9 гишүүн нийт 10
13	Мэргэжлийн хяналтын газарт /Хөрсний шинжилгээний лабораторийн тоног төхөөрөмж	2014.07.29	5 гишүүн
14	Аймгийн ЗДТГазар /цаг бүртгэлийн систем, хяналтын камер, бялдаржуулах өрөөний тохижилт	2014.11.21 №ТГ-2015/01	Дарга, 3 гишүүн нийт 4
15	Барилга захиалагч ОНӨААТҮГазар /компьютер, принтер/	2014.05.20 №А/02	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 3 гишүүн нийт 5
16	Сүхбаатар сумын зөөврийн сүүдрэвч	2014.08.25 №СЭСБ-2014-3С	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 4 гишүүн нийт 6
17	Стандартчилал хэмжил зүйн хэлтсийн автомашины засвар	2014.03.29	Гишүүн 3
18	Сант сумын төрийн албан хаагчдын байрны дээврийн засвар	2014.06.23 №01	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 3 гишүүн нийт 5
19	Мандал сумын ахмадын сувилалын засвар	2014.12.19	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 4 гишүүн нийт 6
20	Мандал сумын Дарьт цэцэрлэгийн дээврийн засвар	2014.10.06	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 3 гишүүн нийт 5
21	"Урсгал ус" компаний ус түгээх 6 байрны их засвар	2014.09.17	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 2 гишүүн нийт 4
22	Эрүүл мэндийн газрын рентгенийн флюор машины засвар	2014.12.12	Дарга, 7 гишүүн нийт 8
23	Шаамар сумын /иргэний танхимын засвар/	2014.08.01	Дарга, нарийн бичгийн дарга 3 гишүүн нийт5
24	Мандал сумын нэгдсэн эмнэлгийн моорог засвар	2014.07.18 №1	Дарга, нарийн бичгийн дарга, 3 гишүүн нийт 5
25	ИТХ-ын парк шинэчлэл	2014.07.08	Дарга, 4 гишүүн нийт 5

Сумдын интернет холболтын ажлын 1, 2, 5 дугаар багцын гүйцэтгэгчээр шалгарсан “Сатилайт повер” ХХК, түншлэгч “Цахим ертөнц” компаниуд нь /гэрээний үнэ 306.5 сая/ 2014 оны 7 дугаар сарын 16-ны өдөр байгуулсан ажил гүйцэтгэх СЭ-ХААА-44/2014 дугаар бүхий гэрээгээр гүйцэтгэсэн ажлыг 2014 оны 7 дугаар сарын 21-ээс 9 дүгээр сарын 20-ныг хүртэлх хугацаанд гүйцэтгэхүүрэг хүлээсэн боловч санхүүжилтийг саатуулснаас шалтгаалан 2015 оны 03 сарын 12-нд улсын комисст хүлээлгэн өгсөн байна.

Ийнхүү Сэлэнгэ аймагт 2014 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэхээр төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.

2.4. Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон техникхяналтын үйл ажиллагаа үр дүнтэй байна уу?

“Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ ньорон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн 567,4 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий сумдын интернет холболтын 1-5-р багцын ажил, 22,8 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий “Урсгал ус” компаний ус түгээх 6 байрны их засвар, 25,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий Мандал сумын ахмадын сувилал зэрэг төсөл, арга хэмжээнүүдийн захиалагчийн болон техникийн хяналт хийх гэрээг гүйцэтгэгч компаниудтай байгуулан, гэрээний дагуу хяналт тавьж гэрээт хугацаанд нь ашиглалтад хүлээлгэн өгчээ.

Сумд болон хэлтэс агентлагуудад эрх нь шилжсэнийх засварын 8, тоног төхөөрөмж худалдан авах 11 зэрэг бусадхудалдан авалтуудын хяналтыг өөрсдөө хэрэгжүүлж, ашиглалтад хүлээн авсан байна.

МУ-ын ЗГ-ын 2012 оны 151-р тогтоолоор баталсан “Барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх, ашиглалтад оруулах дүрэм”-ийн 3 дугаар хавсралтад “3-р ангиллын барилга байгууламж: барилгын засвар, засал чимэглэл, орчны тохижилтийн ажлын ашиглалтанд оруулах комиссын бүрэлдэхүүнд зураг төсөл зохиогч байгууллагын төлөөлөл, архивын байгууллагын төлөөлөл, ашиглалт хариуцах байгууллагын төлөөлөл оролцоно” гэж заасан боловч Сант сумын төрийн албан хаагчдын байрны дээвэр засварын /20.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй/ажлын ашиглалтад оруулах комиссын бүрэлдэхүүнд сумын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, улсын бүртгэгч, байгаль хамгаалагч, иргэний төлөөлөл зэрэгбүрэлдэхүүнтэй комисс ажиллан бусад байгууллагын төлөөллийг оролцуулаагүй байна.

Цаашид сумдад эрх нь шилжсэн хөрөнгө оруулалтын ажлын явцын хяналт болон ашиглалтад оруулах комиссын бүрэлдэхүүнд зураг, төсөв зохиогч байгууллагын төлөөлөл, мэргэжлийн инженер, техникийн ажилчдыг оруулж зохих хяналтыг тавьж ажиллуулах шаардлагатай юм.

2.5 Хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлийг бодитой дүгнэж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгчид хариуцлага тооцсон уу?

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэн хэрэгжсэн 245.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий тоног төхөөрөмж худалдан авах 8 ажил, 22.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий их засварын 2 ажил, 10.8 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 1 ажлыг тус тус гэрээний хугацаанд ашиглалтад оруулсан бол 10 ажлыг санхүүжилтийн асуудлыг шийдээгүйн улмаас гэрээт хугацааг 6-173 хоногоор хэтрүүлэн улсын комисст хүлээлгэн өгсөн байна.

Тухайлбал, захиалагч санхүүжилтийг хугацаанд нь олгоогүйн улмаас сумдын интернет холболт 1, 2, 5-р багцын ажил гэрээнд заасан ажил дуусгах өдрөөс хойш 173 хоногоор, Мандал сумын ахмадын сувилалын засварын ажил 100 хоногоор тус тус хугацаа хэтрүүлэн улсын комисст хүлээлгэн өгсөн байна.

Ийнхүү гүйцэтгэгчээс бус захиалагчаас шалтгаалан зарим ажлуудыг гэрээт хугацаа хэтрүүлэн ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн учир хариуцлага тооцогдоогүй бөгөөд 2014 онд Сэлэнгэ аймагт орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж ашиглалтад хүлээн авсан төсөл, арга хэмжээнүүдийг бүртгэлд бүрэн хэмжээгээр тусгасан байна.

Харин 2013 оны орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар батлагдаж хэрэгжсэн *“Сүхбаатар суманд хяналтын камер тавих”* ажлыг хүйтэрсний улмаас 2014 оны 6-р сарын 1-ний өдрийн дотор гүйцэтгэн хүлээлгэн өгөх СЭ-23/2013-Н/2014 тоот нэмэлт гэрээг 2014 оны 3-р сарын 14-нд байгуулан гэрээт ажлыг хараахан бүрэн дуусгаагүй байхад улсын комисс 2014 оны 2-р сарын 28-ний өдрийн 02/2014 тоот актаар тус ажлыг байнгын ашиглалтад хүлээн авч үлдэгдэл 23,3 сая төгрөгийг шилжүүлсэн байна. Цаашид байгуулсан гэрээг баримтлан ажлын гүйцэтгэлд тааруулан санхүүжүүлэх, хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээг улсын комиссын актаар байнгын ашиглалтад хүлээн авсан үед санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлэх нь зүйтэй юм.

Дөрөв. Илрүүлсэн зөрчил

Хийж гүйцэтгэсэн аудитаар дараах зөрчлүүдэд албан шаардлага бичигдлээ.

Үүнд:

- ❖ Хөрөнгө оруулалтын бус урсгал зардлын шинжтэй сумдын соёл, эдийн засгийн өдрүүд, нээлттэй хаалганы болон Сэлэнгэ-Ургац арга хэмжээнүүдийг орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суулгаж баталсан- 91,0 сая төгрөг.
- ❖ Гүйцэтгэгчийг оновчтой сонгоогүй, гүйцэтгэгч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс хугацаанд нь ашиглалтад оруулж, улсын комисст хүлээлгэн өгөөгүй, он дамжсан төсөл арга хэмжээ-299,9 сая төгрөг./ 170,9 сая төгрөгийн өртөг бүхий 9 сумын гүний худаг, 129,0 сая төгрөгийн Зүүнбүрэн соёлын төв /
- ❖ Цагааннуур сумын шинэчлэлийн ажлын санхүүжилтийг ажлын гүйцэтгэлээс илүү олгосон 622,8 сая төгрөг./ Гэрээгээр ажлыг 100 хувь гүйцэтгэсний дараа 15,0 хувь, гүйцэтгэлийн баталгааны хугацаа дууссаны дараа 5 хувь, нийт 20 хувь буюу 1000,0 сая төгрөг авч үлдэхээс 377,2 сая төгрөгийн санхүүжилт авч үлдсэн байна./
- ❖ Зүүнбүрэн сумын соёлын төвийн барилгын их засварын ажлыгашиглалтад хүлээн аваагүй байхад улсын комисс ашиглалтад хүлээн авсан тухай 38/2014 тоот актыг 2014 оны 10-р сарын 3-ны өдөр хуурамчаар үйлдэн үлдэгдэл санхүүжилтийг 2014 оны 12-р сарын 30-ний өдөр “Сэлэнгэ барилга захиалагч” ОНӨААТҮГ-ын дансанд шилжүүлсэн-6,0 сая төгрөг зэрэг **нийт1019,7 сая** төгрөгийн зөрчил илэрч албан шаардлага бичигдлээ.

Тав.Дүгнэлт

- ❖ Аймаг орон нутгаас гаргасан саналыг харгалзалгүйгээртехник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг, төсөв нь хийгдээгүй төсөл, арга хэмжээг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд суулгаж, таамгаараа санхүүжилтийн эх үүсвэр баталж байгаа нь хөрөнгө санхүүжилтийг хийгдэх ажлаас хэт өндрөөр төлөвлөж, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах, эсвэл хөрөнгө мөнгө дутагдснаас барилгын чанар, норм, нормативийг хангахгүй барилга угсралт, их засварын ажлууд хийгдэх нөхцөлийг бүрдүүлж байна.
- ❖ Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэгчийг сонгох сонгон шалгаруулалт аймгийн ЗДТГ, Худалдан авах ажиллагааны газар, ГХБХБ-ын хэлтэс гэсэн 3 байгууллагын 7-8 хүний саналын хүрээнд шийдвэрлэгдэж, бусад гишүүдийн санал нөлөөлөхгүй байх эрсдэлийг үүсгэж байна.
- ❖ Гүйцэтгэгчийн хариуцлагагүйгээс гадна төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, тухайлбал тендер оройтож зарлагдах, гэрээ оройтож байгуулах болон яагаад ч дулааны хэдэн сард багтаж дуусахгүй ажлын гэрээг он дамжуулж гүйцэтгэх нөхцөлөөр бус тайлант онд хийхээр шахаж байгаа нь гэрээт ажлууд хугацаандаа ашиглалтад орохгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлж байна.
- ❖ Сэлэнгэ аймагт 2014 онд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих нийт 35 төсөл, арга хэмжээний/ УТХО 12, ОНХО 23 / 91,7 хувийг гэрээт хугацаанд байнгын ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн байна.
- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж буй төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлд тавьж буй захиалагчийн болон техник хяналтын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.
- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэлийг дүгнэж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй гүйцэтгэгч нарт гэрээний дагуу алданги, хариуцлага тооцоогүй байна.

- ❖ Захиалагч нь улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлсэн төсөл арга хэмжээнүүдийн санхүүжилт, явцын хяналтын баримтууд, ашиглалтанд хүлээн авсан улсын комиссын акт болон холбогдох бусад баримт бичгийг бүрдүүлж архивын нэгж болгон хадгалаагүй байна.

Зургаа. Аудитын зөвлөмж

Аудитын дүнд үндэслэн дор дурдсан албан тушаалтанд дараах зөвлөмжийг өгч байна.

Аймгийн Засаг дарга С.Бүрэнбат-д:

- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгуулах төсөл, арга хэмжээний техник, эдийн засгийн үндэслэл зураг, төсвийг төсөв батлагдсаны дараа бус, батлагдахаас өмнө нь үндэслэлтэй хийж байх.
- ❖ Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд сумдын соёл-эдийн засгийн өдрүүд, нээлттэй хаалганы өдрүүд зэрэг арга хэмжээний урсгал зардлыг төлөвлөж, зарцуулдаг зөрчлийг арилгах.
- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийг жил бүр аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж, үнэлэлт дүгнэлт өгөнзөрчил гаргасан аж ахуйн нэгж, албан тушаалтанд холбогдох хуулийн дагуу хариуцлага тооцох.

Аймгийн ЗДТГ-ын дарга Ө.Сувдаа-д:

- ❖ Хийгдэх ажлын цар хүрээ, төсөвт өртөг, шаардагдах хугацаа, цаг уур зэрэг бодит нөлөөлөлийг харгалзан үзэж хугацааны хувьд хэрэгжих бүрэн боломжтой гэрээ байгуулан, явцын хяналтыг тухай бүр гүйцэтгэж, захиалагчийн зүгээс зохих шаардлага тавих байдлаар гэрээт ажлыг хугацаанд нь ашиглалтад оруулж байх
- ❖ Улсын төсвийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний гэрээний биелэлтийг хангуулж, гэрээний үүргээ биелүүлээгүй “Бумбод” , “Сэлэнгэ баян

бүрд”, “Хөл сая”, “Мөнх харш” зэрэг ХХК-иудад захиалагчийн зүгээс алданги тооцож, хариуцлага хүлээлгэх.

- ❖ “Үнэлгээний хороо”-ны гишүүдийг аль болохоор давхардуулахгүйгээр сонгох, үнэлгээний хороог хувь хүний нөлөөлөл орохооргүй олон гишүүнээр бүрдүүлэх боломжийг хайх замаар худалдан авах ажиллагаа шударга явагдах нөхцөлийг хангах.

Аймгийн ЗДТГ-ын ХБХ-ийн дарга Ч.Дэмбэрэлсайхан, СТСХ-н дарга А.Сарантуяа нарт:

- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээг гэрээний тусгай нөхцөлд заасны дагуу санхүүжүүлэх.
- ❖ Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний холбогдох баримт материал, улсын комиссын актыг архивын нэгж болгон хадгалах.

Худалдан авах ажиллагааны албаны дарга С.Хүрэлбаатар-д:

- ❖ Шалгуур үзүүлэлтүүд болон тендерийн баримт бичгийн шаардлагыг хангаагүй, тусгай зөвшөөрөлгүй аж ахуйн нэгжүүдийг гүйцэтгэгчээр шалгаруулж буй зөрчлийг арилгаж, худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулах.
- ❖ Байгууллагуудад эрх шилжүүлсэн улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахад мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч, хяналт тавьж ажиллах.

ГХБХБХэлтсийн дарга Д.Батдэлгэр- т

- ❖ Гэрээний дагуу төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, явцад тавьж буй хяналтын чанарыг сайжруулах, холбогдох баримт материал, фото зураг, өгсөн үүрэг даалгавар, хяналт тавьсан ажлын тайланг архивын нэгж болгон хадгалах.

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
ШИНЖЭЭЧ
ШИНЖЭЭЧ

Б.БАТМӨНХ
С.БААСАНСҮРЭН
Э.ЭРДЭНЭЗУЛ

*Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл,
арга хэмжээний жагсаалт*

Хавсралт 1

<i>Д/д</i>	<i>Худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний нэр</i>	<i>Хэрэгжүүлэх хугацаа</i>	<i>Төсөвт өртөг /сая.төг/</i>	<i>Тухайн онд санхүүжих /сая.төг/</i>	<i>Худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журам</i>
1	Цагааннуур сумын төвийн шинэчлэл	2014	5,000.0	5,000.0	НТШ
2	Хөтөл хот доторхи инженерийн шугам сүлжээний ажил	2014-2015	1,474.5	974.5	НТШ
3	Сумдын 0.4 кВт-ын шугамын шинэчлэл	2014-2015	900.0	400.0	НТШ
4	Мандал сумын төвлөрсөн дулаан хангамжийн ажил	2014	150.0	150.0	НТШ
5	Сүхбаатар сумын 1-р сургуулийн барилгын их засвар	2014	381.5	381.5	НТШ
6	Инженерийн хийцтэй гүний худаг гаргах	2014	169.6	169.6	НТШ
7	Зүүнбүрэн сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	2014	129.0	129.0	НТШ
8	Мандал сумын Спорт цогцолборын барилгын их засвар	2014	110.0	110.0	НТШ
9	Мандал сумын 3-р сургуулийн дээврийн засвар	2014	99.1	99.1	НТШ
10	Баянгол сумын 21-р цэцэрлэгийн барилгын их засвар	2014	72.4	72.4	ХА
11	Ерөө сумын Соёлын төвийн барилгын их засвар	2014	40.0	40.0	ХА
12	Музейн барилгын гадна, дотор цахилгааны шинэчлэлтийн ажил	2014	29.0	29.0	ХА
13	Ерөө сумын, Бугант тосгоны захирагчийн ажлын албаы барилгын дуусгал	2012-2014	600.0	250.0	-

14	Худалдааны төвийн барилга угсралт	2012-2015	2,980.0	750.0	-
Нийт дүн			12,135.1	8,551.1	

Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2014 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний жагсаалт

Хавсралт 2

<i>Д/д</i>	<i>Худалдан авах, бараа ажил үйлчилгээний нэр</i>	<i>Төсөвт өртөг</i>	<i>Худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журам</i>	<i>Эрх нь шилжсэн газар</i>
Шилжих хөрөнгө оруулалт				
1	Шинээр баригдсан сургууль хүртэлх дулааны шугамын өргөтгөл	106.0	-	
2	Сүхбаатар суманд хамгаалалтын камер тавих	31.7	*	
Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт				
1	Хөтөл хотын 5-р байрнаас цагдаагийн тасаг хүртэлх гэрэлтүүлэг	10.8	ХА	Сайхан сумын Засаг дарга
2	Ерөө сумын цэцэрлэгийн тоглоомын шинэчлэл	16.0	ХА	Ерөө сумын Засаг дарга
3	Сумдын интернет холболт	567.4	НТШ	Аймгийн ХАА
4	Сүхбаатар сумын зүлэг усалгаа	10.0	ШГБ	Аймгийн ЗДТГ
Тоног төхөөрөмж				
5	Зүүнбүрэн сумын Засаг даргын автомашин	40.0	ХА	Зүүнбүрэн сумын Засаг дарга
6	Баруунбүрэн сумын Засаг даргын автомашин	40.0	ХА	Баруунбүрэн сумын засаг дарга
7	Худалдан авах ажиллагааны албаны автомашин	20.0	ХА	Аймгийн ХАА
8	Сайхан суманд техник хэрэгсэл авах	6.0	ШГБ	Сайхан сумын Засаг дарга
9	Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс /эталон жин/	5.5	ШГБ	Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс
10	Эрүүл мэндийн газарт оношлогооны тоног төхөөрөмж ЭХО аппаратанд 3D, 4D-р харах датчик авах	18.0	ХА	Аймгийн ЭМГ
11	Мэргэжлийн хяналтын газарт /Хөрсний шинжилгээний лаборатори	40.0	ХА	Аймгийн МХГазар
12	Аймгийн ЗДТГ газар /цаг бүртгэлийн систем, хяналтын камер, бялдаржуулах өрөөний тохижилт	7.8	ШГБ	Аймгийн ЗДТГ
13	Барилга захиалагч	1.4	ШГБ	Аймгийн ЗДТГ

	ОНӨААТҮГазар /компьютер, принтер/			
14	Сүхбаатар сумын зөөврийн сүүдрэвч	30.0	ХА	Аймгийн ХАА
15	ИТХ-ын парк шинэчлэл	112.0	НТШ	Аймгийн ХАА
Их засвар				
15	Стандартчилал хэмжил зүйн хэлтсийн автомашины засвар	5.5	ШГБ	Стандартчилал хэмжил зүйн хэлтэс
16	Сант сумын төрийн албан хаагчдын байрны дээврийн засвар	20.0	ХА	Сант сумын Засаг дарга
17	Мандал сумын ахмадын сувилалын засвар	25.0	ХА	Мандал сумын Засаг дарга
18	Мандал сумын Дарьт цэцэрлэгийн дээврийн засвар	5.0	ШГБ	Мандал сумын Засаг дарга
19	"Урсгал ус" компаний ус түгээх 6 байрны их засвар	22.8	ХА	Сүхбаатар сумын Засаг дарга
20	Эрүүл мэндийн газрын рентгенийн флюор машины засвар	15.0	ХА	Аймгийн ЭМГ
21	Шаамар сумын /иргэний танхимын засвар/	2.0	ШГБ	Шаамар сумын Засаг дарга
22	Мандал сумын нэгдсэн эмнэлгийн моорог засвар	13.0	ХА	Мандал сумын Засаг дарга
Арга хэмжээ				
1	Баруунбүрэн сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6.0	-	
2	Зүүнбүрэн сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6.0	-	
3	Түшиг сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6.0	-	
4	Цагааннуур сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6.0	-	
5	Шаамар сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6.0	-	
6	Ерөө сумын соёл, эдийн засгийн өдрүүд	6,0	-	
7	"Сэлэнгэ түмэн" арга хэмжээ	30.0	-	
8	Нээлттэй хаалганы арга хэмжээ	25.0	-	
Нийт дүн		1,261.9		

